

være, men hvis det høitærede Medlem vil undersøge den projekterede Fortlinie, vil han ogsaa se, at den er trukket saa langt tilbage, at Kanonerne omtrent have en fri Rækkevne af henved 3,000 Men. Men jeg vil tilføie een Ting, og derom tror jeg dog, at det ærede Medlem vil tillade mig at have nogen Mening, og det er, at, hvis man nutildags vil have nogen Nytte af Fæstninger, er det ikke ved som i gamle Dage at putte Soldaterne ind i Fæstningerne og lade dem ligge bag Boldene, men ved at bruge dem til at føre et kraftigt Forsvar foran Forterne, støttet af disses Kanoner. Derfor siger jeg som Taktiker, og som saadan maa jeg dog have Lov til at tale, at nutildags, da Kanonerne have en Rækkevne af indtil 5 Fjerdingsvei, vilde det, at rasere hele Terrainet foran Forterne, være aldeles urigtigt, thi ved at rasere i en saadan Udstrækning gjør man Forsvaret umuligt, og her kan jeg ogsaa tale med af praktisk Erfaring; thi skulde jeg anke over Noget med Hensyn til Dybbøls Forsvar, saa var det over, at man gif for vidt med Raseingen af Terrainet foran Standsjerne, saaledes, at, naar Forsvarerne, der stode i Skyttegravene, bleve angrebne, havde de i de allerfleste Tilfælde ikke Andet at gjøre, end at lade sig skyde eller tage til Fange, fordi der imellem Skyttegravslinien og Standsjerne ikke var et Hul, hvor Soldaterne kunne søge Dækning. Det ærede Medlem talte om den Feil, der var begaaet ved Dannevirke, ved at man havde ladet Bygninger ligge foran Stillingen, uden at rydde dem afveien, idet han støttede sig til Udtalelser af en Officer. Der er Noget i denne Anke, der ikke er mig ganske klart, thi den Nydning, der ved denne Leilighed kunde have været Tale om, er af en helt anden Natur. Jeg indrømmer det høitærede Medlem, at havde man i 1864 — hvis man overhovedet i 1864 havde villet noget Alvorligt fra Først til Sidst — brændt hele det sydlige Slesvig af, for at Fjenden midt i Vinterens Hjerte ikke et eneste Sted skulde have faaet Tag over Hovedet, saa vilde det have været fuldstændig rigtigt, og derfor burde man have afbrændt alle Landsbyerne foran Dannevirkestillingen; men jeg maa paa samme Tid gjøre opmærksom paa, at i Nærheden af selve Stillingen laa der ikke Bygninger saaledes, at de hindrede Forsvaret væsentlig. Det ærede Medlem talte igjen idag om Størrelsen af den Besætning, der vilde kræves til et befæstet Kjøbenhavn og om Forsvaret af Sjælland. Naar jeg atter kommer ind paa at svare, vil jeg forudskifte, at det staar klart for mig, at vil man gaa til en Befæstning af Kjøbenhavn, maa man sørge for, at man har en Organisation, hvor-

ved man faar den Besætning, der er nødvendig til Fæstningen, thi en Fæstning uden Soldater kan Intet hjælpe. Men jeg vil tilføie, at, hvis Løsningen kun kunde ske paa den Maade, at man alene fik tilveiebragt en Fæstningsbesætning, saaledes at det var i Kjøbenhavn, man begyndte, og i Kjøbenhavn, man endte, vilde jeg aldrig have taget Ordet for Kjøbenhavns Befæstning. Men det er min fulde Overbevisning, at det, der skal løses, og saa kan løses, og det var for kortelig at antyde det, at jeg igaar tillod mig at sige det høitærede Medlem, at, naar man har en By som Kjøbenhavn paa c. 300,000 Mennesker, vil det ikke være vanskeligt at organisere det foreløbige Forsvar, som er nødvendigt ved Besættelsen af en saadan befæstet By, medens Operationshæren kæmper, og den Anstuelse fastholder jeg endnu. Men selvfølgelig, dette skal forhandles og ordnes ved Lov, og man skal ikke vente dermed, til Krigen kommer, hvad jeg oftere har tilladt mig at henlede Opmærksomheden paa. Men, sagde det ærede Medlem, der var Grund til at befrygte, at, naar Operationshæren havde en saadan Fæstning i Ryggen, vilde Kampen ved Landgangspunktet ikke blive ført paa en afgjørende Maade. Jeg tilstaar, at heller ikke denne Anstuelse fortaar jeg rigtig, thi, hvor man end kæmper, skal man kæmpe med eet Maal for Døden enten seire eller dø, og det hvad enten Kampen staar ved et Landgangspunkt eller paa et hvilket som helst andet Sted, hvor man har taget Stilling. Men ovevalt bør Kampen føres efter Regler, saaledes at den ikke forsettes, naar man har bundet den Overbevisning, at det ikke kan nytte at føre den længer, thi fuldstændig unyttige Offre af Menneskeliv bør man aldrig indlade sig paa, og naar det Tidspunkt indtræffer, bør Tilbage-toget iværksettes. Hvis nu det ærede Medlem ikke tiltror den danske Hærs Officerer Evne til at føre en Hær tilbage — Gud bedre det, vi ere fra tidligere Tider vant til at gaa tilbage — de 10—12 Mil, som der ved Sjællands Forsvar kan være Tale om, til Fæstningen, saa vil jeg sige, som jeg sagde igaar: Har man ikke den Tillid til os, saa kan man overhovedet ikke bruge os til Noget. Hvis imidlertid det ærede Medlem var blevet staaende alene ved de Udtalelser, jeg nu har omtalt, skulde jeg, efter hans Mening, meget gjerne have fundet mig i at tie; men med en Overlegenhed, som jeg ikke syntes, der var nogen Anledning til, kastede det høitærede Medlem en Skygge paa Forsvaret i 1864 og særlig paa Forsvaret af Dybbøl. Er der Noget, der ikke har Ret dertil, saa er det det høitærede Medlem. Som Soldat fra